

Elääkö Suomi metsästä ja puusta?

Sen verran kuoppaista kyyti on ollut viime aikoina että täytyy todeta että onneksi ei elä. Sitä ei kuitenkaan voi kieltää etteikö metsällä ole suuri vaikutus suomalaiseen hyvinvointiin, ja että metsäteollisuuden ympärille on kehittynyt varsin suuri ja monipuolinen metsäklusteri lukuisine työpaikkoineen. Metsänteollisuus tuo myös hyvinvointia merkittävässä määrin maakuntiin ruuhka-Suomen ulkopuolelle.

Pelkällä kaupalla ja palveluilla Suomi ei elä vaikka palvelualueiden työpaikkojen on toivottu korvaavan teollisuudesta hävinneitä. Hetken voimme jatkaa toistemme selänpesua mutta pikku hiljaa rahat alkaa huveta ja vientituloja tarvitaan.

Oheisesta kuvasta nähdään miten asiat ovat kehittyneet Suomen metsäteollisuudessa. Sahateollisuuden tuotanto on pudonnut 30%, vaneriteollisuuden 50% , paperi ja kartonkiteollisuuden 25-30%. Muutokset ovat suuria edellisvuoteen verrattuna, mutta jos asioita verrataan kahden vuoden takaiseen muutokset ovat vieläkin suurempia.

Metsäteollisuuden hyvinvointi on kuitenkin kaikin tavoin tavoiteltavaa. Viime vuosina maamme puunjalostuksen kilpailukyky on saanut rajun iskun joka on huomattu vasta viime aikoina. Raaka-ainekustannuksemme on maailman korkeimpia, työn tuottavuus on laskenut jo vuosia eikä etäisyyttämme markkinoihin ole pystytty korvaamaan edes laadukkailla tuotteilla tai toiminnalla.

Teollisuus tekee varmasti kaikkensa ollakseen olemassa ja että huomina olisi parempi. Mutta on myös huomattava että kilpailukykyinen teollisuus ei ole itsestäänselvyys Suomessa. Puunjalostuksemme tulevaisuus nojaa kolmeen kulmakiveen: raaka-aineen saatavuuteen, omaan toimintaamme sekä tuotteidemme markkinoiden kehitykseen.

Oheisesta kuvasta näkyy että puumarkkinat eivät Suomessa toimi parhaalla mahdollisella tavalla. Eräs metsänomistaja edustavan organisaation johtohenkilö kertoi taannoin keväällä että metsänomistaja voi odottaa 2-3 vuotta. Näin voi olla, mutta teollisuus ei voi odottaa sitä niin pitkään. Asiat eivät voi mennä sillä tavoin

että puuta myydään hintojen ollessa korkealla ja muu aika nautitaan erilaisista valtion suomista tuista ja avustuksista metsätalouteen.

Puunkaupan aktivointiin on saatavissa varsin hyviä lääkkeitä. Olemassa olevien metsävaratietojen hyödyntäminen yrityksissä voisi pikemminkin luoda hyvää kysyntää ja hintoja metsänomistajille kuin olla jokin uhka. Kerätäänhän tietoja osittain yhteisillä varoilla joten tiedot pitäisi saada yritysten metsäosastoille käyttöön kun teollisuus lähestyy tarpeineen metsänomistajaa. En ymmärrä mikä voi olla esteenä näiden tietojen laajamittaiselle hyödyntämiselle.

Toisaalta metsäverotus on ollut aivan liian kuuma kysymys objektiiviselle pohdinnalle. Nykyisen 28%:n myyntiveron tilalle on helppo rakentaa verotusratkaisu joka tukee tasaisesti toimivaa puukauppaa ja metsätaloutta, ja joka voisi olla verorasitukseltaan huomattavasti nykyistä verotusta kevyempi. Lähes kaikki ymmärtävät että muutosta tarvitaan joten kysymykseksi jää onko näiden muutosten esteenä ainoastaan poliittiset tavoitteet. Uskoisin kuitenkin että työllisyysnäkökulma ajaa pian meidät metsäverotuksen muutokseen.

Tärkeä kysymys on myös että aktiivinen metsänomistaminen saadaan houkuttelevaksi. Tähän liittyy metsätilojen koon suurentaminen, metsäomistuksen siirron tukeminen seuraavalle sukupolvelle ja kaupunkimetsänomistajien aktivoiminen. Jos metsä säilyy omistajilla jotka nauttivat kansaneläkkeestä tai elämän suuret hankinnat ovat jo takana päin tarpeelliset hoitotyöt jäävät seuraavalle sukupolvelle tai pahimmassa tapauksessa riittaisalle perikunnalle.

Myös teollisuuden pitää pystyä tasaisempaan toimintaan puukaupassa. Repivä liike on omiaan muokkamaan metsänomistajien käytöstä. Teollisuus on saanut valtavan arvostelun niskoilleen ostohalujen puutteesta. Tänä vuonna asia on kuitenkin ollut niin että ostohaluja on varmasti ollut mutta kun teollisuuden kannattavuus ei ole yksinkertaisesti riittänyt puukauppaan osallistumiseen nykyisellä hintatasolla ja silloin ainoaksi vaihtoehdoksi on jäänyt valitettavasti toiminnan supistaminen.

Kauhean suuria virhepäätelmiä ei myöskään saa tehdä metsävaroista. Voi olla että vielä jossain vaiheessa houkutellessaan investoimaan tuotannon kasvattamiseen. Silloin pitää muistaa että mieluummin investoidaan laadullisiin kuin määrällisiin asioihin. Suomen 12-13 miljoonan kuution sahatavaratuotannosta 2-3 miljoonaa tuli Venäjän tuontipuuna. Ja kun nyt oikein realistisesti suhtautuu puun saatavuuteen Suomessa niin olisiko 70-80% aiemmasta hyvä oletus. Tällöin päädytään noin 7-8 miljoonaan

taas kerran että asiat on noin suunnilleen kohdallaan vaan todetaan että asiat on saateollisuudessa hoidettu jo useita vuosia huonosti. Nyt on kuitenkin aika ryhdistäytyä sillä aika on otollinen muutoksille kautta metsäsektorin.